

Debreczeni Független Újság

pártoktól független politikai napilap.

ELŐFIZETÉSI ÁR:
Helyben: I kor. Egy óra. I kor. 50 HIL.
Negyedévre . . . 3 Negyedévre 4 . . . 50 . . .

Felelős szerkesztő: **HEGEDŰS LORÁNT.**
Kiadók és laptulajdonosok: **HOFFMANN és KRNOVITZ.**

Szerkesztőség és kiadóhivatal: **DEBRECZEN,**
Piacz-utca 47. és 49. szám.

Gyermekbíróságot Debreczenbe!

Debreczen, szept. 10.

Csendben, a napi sajtó által kel-
lően nem méltányolva, lépett életbe a
budapesti államrendőrség kebelében
egy fontos társadalmi intézmény, a
gyermekbíróság. Ide kerülnek a rom-
lott csemeték, akiket a főváros terü-
letén csavargáson, lopáson, vagy er-
kölcstelen életmódon érnek. Eddig
már több százan kerültek a gyermek-
bíróság elé, amely a Gyermekvédő
Liga telepein, vagy az állami menhá-
zakban, vagy a javító intézetbe inter-
náta őket. Valamennyiből, ha szaba-
don nőnek fel s el nem pusztítja őket
a kór, a nyomor és a bűn, a társada-
lom veszedelvévé vált volna.

Főlöszleges bizonyítani, hogy el-
hagyatott, bűnben született és felne-
velkedett gyermek nemcsak a főváros-
ban van. Hiszen rendszerint a vidék-
ről kerülnek fel a fővárosba. Debrec-
zenben is számos ilyen sajnálatra-
méltó kis emberre akadunk, ha csak
egy kicsit utána járunk és kinyomoz-
zuk őket.

A vidéken, tehát Debreczenben
is, szükség van a gyermekbíróságokra.
Országosan rendezni kell az elhagya-
tott, bűn útjára tévedt gyermekek dol-
gát. Be van bizonyítva, hogy a tolvaj-
ok, betörők, rablók és gyilkosok óriási
százaléka az ilyen elhagyatott, csav-
argó gyermekből vált azzá. Ha az
állam, a hatóság s a társadalom gyer-
mekkorukban gondjaiba vette volna
őket, nagy részük nem ülne a börtön-
ben, hanem hasznos, munkátvégez-
ő tagja lenne a társadalomnak.

Alakítsuk meg tehát a gyermekbí-
róságot a debreczeni rendőrkapitányság
kebelében! Nem kell ehhez külön hi-
vatal, még csak külön hivatalnok, vagy
szoba sem. Az egyik rendőrségi hiva-
taltnokot, esetleg a kvalifikációval ren-
delkezőt kell megbízni gyermekbírá-
kodással. A gyermekbíró elé hozzák

mindama a törvényes koron innen levő
mindkét nembeli gyermekeket, akiknek
rendes otthonuk nincs, akik csavarog-
nak, lopnak, vagy erkölcstelen élet-
módot folytatnak. Helyezzék el őket a
gyermekmenhelyeken, ha pedig itt nem
volna hely, adja ki őket a hatóság pol-
gárokhoz, vagy helyezze el őket külön-
e célra alapított intézmény révén. Nem
kerül ez sokba, alig néhány száz ko-
ronába esztendőnként és nem kell
ehhez más, csak egy jó szabályrende-
let s annak életrevaló, helyes betartása.

Vendéglősök országos kongresszusa.

Erzsébet királyné emléke.

Az ipartörvény tárgyalása.

Az országos vendéglős kongresszus-
nak ma volt a tulajdonképeni napja.

Reggel 8 órakor gyülekeztek a kong-
resszusi tagok teljes számban Hauer Ber-
talan „Royal” kávéházában és a reggeli
után testületileg mentek fel a városi szék-
ház nagy tanácstermébe, hol a Magyar
Vendéglősök Országos Szövetsége tartotta
közgyűlését. Kevéssel 9 óra után már tel-
jesen megtelt a diszterem.

A kongresszus megnyitása.

Nem sokkal 9 óra után nyitotta meg
a közgyűlés Gundel János elnök a kö-
vetkező szavakkal.

A magyar vendéglősök országos szö-
vetségének VIII. évi rendes közgyűlését
szenyestem megajánlani. Amidőn önök-
nek, akik az egész országból idereseglet-
tek, hálás köszönetet mondok és üdvöz-
löm Önöket, kijelentem, hogy a mai köz-
gyűlésnek összehívása alapszabály szerint
történt s úgy hírlapilag, mint szaklapilag
meghirdették. Kedves kötelességemnek te-
szek eleget, midőn Kovács József polgár-
mester urnak köszönetet mondok azért,
hogy ezt a tanácstermet átengedte és ben-
nünket oly szívélyesen fogadott. Köszö-
nem fejezem ki továbbá Szabó Kálmán
országgyűlési képviselő urnak, valamint a
városi tanács tagjai uraknak, körünkben
való szíves megjelenéséért. De különösen

ki kell emelnem és újból köszönetet mon-
danom Mártonffy Márton urnak, aki
ügyünket mindenkor oly hathatósan tá-
mogatta. Ezért neki halálával tartozunk.

Az elnök szavaira felhangzott éljen-
zés és taps után

Kovács József polgármester állott
fel szólásra: Mielőtt a közgyűlés megkez-
dené működését, mint Debreczen város
közönségének törvényes képviselője, szívé-
lyesen üdvözölöm az urakat. Az urak Deb-
reczen városát bizonyára ismerik, ezt a
kálvinista Rómát, az iskolák városát. Ké-
rem a kongresszus azon tagjait, akik csak
az íróktól, leírásokból ismerik e várost,
ismerjék meg személyesen és kívánom,
hogy az írók írásait igaznak találják és
ennek a mezőgazdasági városnak, a kálvi-
nista Romának nyert jellemű népét meg-
ismerjék. Ez a nép szívesen látja a köz-
jót és tiszteli a közjóért buzgólkodókat.
Megtiszteltnek tartom magamat a szívé-
lyes üdvözlésért. Kívánom, hogy a kong-
resszus tagjai a közjó, a közművelődés ter-
rén a barázdákba egészséges eszméket
vessen és munkálkodása gyönyörűséges
legyen. Üdvözlöm Önöket. (Lelkes él-
jenzés).

Erzsébet királyné emléke.

Ezután Mártonffy Márton miniszteri
tanácsos állott fel szólásra: Igen tisztelt
uraim! Megvallom, nem az üdvözlést aka-
rom megköszönni és sem a szívélyes fo-
gadtatást. A tárgysorozatból egy pont ki-
maradt, pedig arról megfélekednünk sem
szabad. Ma a kegyelet, a szentelt fájda-
lom ünnepe van és a vendéglősöknek
nemcsak szoros üzleti szellemben kell
mozogniuk, hanem egyszersmind hazafiak-
nak is kell lenniök. Összedobban ma az
egész országban minden magyar ember
szíve, mert Magyarország Nagyasszonyá-
nak, Erzsébet királyné halálának évfor-
dulója van. Összedobban ma szívünk és
kegyeletos ima száll az égig, hogy erre a
sokat szenvedett és sanyargatott népnek
jobb jövője legyen és száll, száll az
ima, hogy Ő járjon közbe az Uristennél,
hogy e nép boldogabb legyen és szebb,
jobb jövője jöjjön el a magyarnak. Mi
pedig áldó imádság mellett emlékezzünk
meg Nagyasszonyunkról.

A szép beszéd, melyet állva hallga-
tott végig a közgyűlés, mely hatást kel-
tett a tagokban.

A napirend.

Ezután a kongresszus áttért a napi-
rendre. Legelőbb F. Kiss Lajos titkár ol-
vasta fel az évi jelentést, melyet a köz-

Kávé több mint **30 fajta**, gyors pörkölőnkön
azonnal megpörkölve kapható
Deutsch Albert és fia és **Deutsch Lajos**
Hatvan-utca 9. fűszerkereskedéseikben. Piacz-utca 38.

Kiválóságokról ismert, kiállításokon is elődíjakkal jutalmazott

Borsajtóinkat Péterfia-utca 73. szám alatti raktárunkon

elsőkézből, feltétlenjótállással árusítjuk!

„Debreczeni Vasöntőde és Géplakatosság.”

gyűlés egyhangulag tudomásul vett. Majd Water Károly, a tanoncügyi szakosztály elnöke terjesztette be jelentését s ezt, valamint Wilburger Károly pénztáros jelentését szintén tudomásul vett a közgyűlés és a pénztárosnak a felmentvényt megadták.

A tanoncügyi jelentés kiemelte, hogy Debreczen volt a második az országban a tanonciskola szervezésében, amiben főbíródem Hauer Bertalant és Márkus Jenőt illeti meg.

A jelentés azzal végződött, hogy a vendéglős ipart ki kell emelni a mai állapotából és a képesített iparok közé kell emelni s ezt a célt szolgálják a szakiskolák.

A jelentés egyébként nagy vitát keltett. Mártonffy tanácsos és Bokros Károly, Kőváry Gyula és még mások azon panaszkodtak felszólalásaikban, hogy a szakiskolák létesítése körül a gyakori lelkes mozgalmak csak szalmalágnak bizonyultak.

Elnök indítványára Glüch Frigyesnek, a szakoktatás lelkes uttörőjének, ki most vissza akar vonulni állásától, a közgyűlés meleg köszönetet fejezett ki és hozzá üdvözlő sürgönyt küldött. Helyébe öccsét, Glüch Jánost választották meg.

Az ipartörvény.

Ezután következett a közgyűlés legfontosabb tárgya, az új ipartörvény tervezetének tárgyalása. Az előadó Kummer Ferenc volt, aki meglepő módon konstatació, hogy a tervezet a kötelező ipartársulati tagság alapjára helyezkedett. Annál nagyobb elkedvetlenkedést okozott a javaslatnak az az intézkedése, hogy a szállás és vendéglős ipar a képesítéshez kötött iparok közül kimaradt. Ezért a vendéglősök a végsőkig küzdeni fognak. Végül beterveztette a következő határozati javaslatot:

„Mondja ki a kongresszus, miszerint örömmel tapasztalja, hogy a törvénytervezet a vendéglős ipar számos sérelmét orvosolja, örömmel látja, hogy a törvény

a testületi kényszert behozza. Ellenben nagy sajnálattal konstatálja a kongresszus, hogy a tervezet számos intézkedése a kar érdekeit gyökerében támadja meg. Különösen sérelmes, hogy a törvény a vendéglős ipar folytatását nem köti képesítéshez. Mindezekért felhívja a kongresszus az országos vendéglős szövetség igazgató tanácsát, hogy ezen sérelmeket egy feliratban a kereskedelemügyi miniszterhez terjessze fel.”

A hosszas, alapos és mélyreható tanulmány élénk tetszést keltett.

Vita a törvény felett.

Az előadó után Edvi Illés László (Budapest) erősen kikelt az ipartörvénytervezet — valamint az új sztrájtörvény ellen. Az előadói javaslattal azt is kéri ki, mondani, hogy az ipartörvényből a munkásügyi részek kapcsoltságának ki, miután e tekintetben kiforrott állapotok még nincsenek. Javasolja, hogy a kongresszus foglaljon állást a hatósági munkásközvetítés ellen is.

Szávay Gyula kamarai titkár válaszul Edvi Illés Lászlónak Nem osztja az ő harcias álláspontját. Csatlakozik és teljes mértékben honorálja az előadói javaslatot. Edvi Illéssel szemben ő az állami munkásközvetítő mellett foglal állást, mert ezáltal eltüntetnek egy ütköző pontot, mely eddig a munkaadók és munkások között oly sok áldatlan harcot okozott. A hatósági közvetítők felállításának esetén pártatlan és érdektelen kezekben lesz ez az intézmény s megszűnik az ezen téren folytatott eddigi küzdelem munkás és munkaadó között.

Szávay beszéde után a közgyűlés az előadói javaslatot fogadta el, ugyancsak a munkaadó szövetségek tárgyában, melyeknek létesítését szükségesnek tartja.

Azután az indítványokat tárgyalták. Elfogadták Littke Lőrinc pezsgőgyáros indítványát, melynek legfőbb pontja az, hogy pincér csak az 1912-től fogva, aki a szakiskolát végezte. Kivételt képeznek természetesen a régi pincérek.

Több indítvány letárgyalása után a közgyűlés az elnökség elterelése közben egy órákor véget ért.

Két órákor a Bikában fényes bankett volt, melyen számos felkészült hangzott el.

Visontai Olympusi hegyibor 1907.

Évi kitűnő termés, ugyanazon telep termése, amely a vendéglősök kongresszusának díszbédjén felszolgált bort termelte, mintegy 250 hektoliter akár egészben, akár részben eladó S. Biró Géza szőlőbirtokosnál Debreczen, Teleki utca 16.

A delegáció összehívása.

Királyi megnyitó Budán

Bosznia-Hercegovina alkotmánya.

Ma minisztertanács volt, amelynek legfontosabb tárgyát a delegáció egybehívásának dolga képezte. A delegáció csak szeptember hó 25-én kezdheti meg tárgyalásait.

A képviselőház ugyanis szeptember 22-én ül össze, 23-án választhatja meg a delegátusokat, akik 25-én ülnek össze és 26-án délben jelennek meg a budai várpalotában a király előtt, aki megnyitja a delegáció őszi tanácskozási szakát.

A delegáció tárgyalásainak legfontosabb anyaga Bosznia és Hercegovina alkotmányának megszerkesztése lesz. A tartomány alkotmánya csak igen nagy elnézéssel lesz alkotmánynak nevezhető, a mennyiben nem fog egyébből állni, mint az eddigi községi képviseletnek kerületi képviselettel való kibővítése. A tartomány muzulmán lakossai oly egyesülési szabadságot fognak kapni, mint amelyet a horvát lakosság élvez.

Falk Miksa

életének fontosabb fejezetei.

(Gyermekkorának küzdelmei)

Falk Miksa, a magyar hírlapírók nesztora, publicista, politikus — Született Pesten 1828 október 7. Atyja jómódú kereskedő volt, de a maga hibáján kívül csődbe jutott s az egykori jómód helyett családjára a sanyaru évek hosszú sora várt. Ez évekre esik Falk iskolánya. Tokéletesen a maga erejére utalva, korán megtanulja a küzdelmet, megszokja a munkát és türelmet s vérvé válik a minden akadályt legyőző kitartás. Amivé lett, magának s egyénisége eme korán kifejtett tulajdonságainak köszönhető. Kitűnő tanuló volt mindvégig; pedig ideje nagyrészt arra kellett fordítania, hogy korához s tanulmányaihoz mért keresetre is tegyen szert.

(Falk, mint publicista.)

Bécsben is nyomorgáson kezd, de van már fegyvere, író tolla, amellyel minden akadályon keresztül vágja magát s csodálatos gyorsasággal fényes jövőt nyit magának.

Főiskolai tanulmányait hamar félbeszakította a márciusi forradalom, mely-

nek áradata magával sodorta. Beáll az akadémiai légióba, de nem barrikádokon szerepel, hanem szorgalmasan irogat a radikális „Studenten Courir”, majd a „Frelmüthige” című rövid életű helyilapokba. Az októberi forradalom szerencsétlen vége után e lapok megszűnővén, Falk kenyér nélkül maradt s jöcemberi támogatásával tengette életét. Közel volt a kétségbeeséshez, de azért sem magát meg nem tagadta, sem e szép napok tanúságához és emlékéhez hűtlenné nem vált. A szerencse nemsokára a segítségére jött. Mások bátorítására ismeretlenül elküldött az akkori tekintélyes „Österr. Zeitung”-ba, melyben Magyarország alkotmányos jogainak helyreállítását sürgette s ennek különösen Ausztria szempontjából való fontosságát fejtegette. A cikk megjelent, nagy hatást keltett s a husz éves ifjú első publicistai sikere döntő fontosságúvá lett egész életére.

(Falk és Széchenyi.)

Falk nemsokára két tollal is írt, hogy szolgálatait megkettőztesse, a „Wänderer” mellett munkatársává lett a Bécsben megindított Magyar Sajtónak, majd a Pesti Naplónak küldözgette (Fk.) jegy alatt híres cikkeit a császári székvárosból. Az ötvenes évek vége felé Falk már a leg-

élénkebb személyes, mondhatni bizalmas baráti összeköttetésben áll nagyjainkkal, akik mellett szemlátomást nő maga is. — Sorsa a legnagyobb magyarral, a Döblingben szülnődő Széchenyivel is összehozta, 1858-ban huzamosabb időn át hetenként háromszor-négyyszer is kirándult hozzá Döblingbe s annyira megnyerte bizalmát, hogy névtelenül kiadott iratainak nagyrészt ő készítette sajtó alá.

A Magyar Tudományos Akadémia éppen Deák Ferencz ajánlatára 1863-ban tagjai közé választotta. Sikerei, a hazai viszonyok és a külföldi helyzet alakulásai mind merészebbé teszik az osztrák politikával folytatott harcában. Nem is kerülte ki az akkor mindenható Schmerling üldözését.

A „Wanderer”-ben megjelent egyik cikke miatt sajtópört akasztottak nyakába; hat hónapi súlyos börtönre ítélték.

(Erzsébet királyné magyar nyelvmeistere)

Az osztrák porosz háború lezajlása, a Schmerling politikai rendszerének összeomlása és a magyar nemzettel való kibékülés megindítása után 1866. szeptemberben Erzsébet királynéhoz szólítottott, hogy a felséges asszonynak órákat adjon a magyar nyelvből és irodalomból.

Női felöltőkben

és confekcióban a legjutányosabb a **Központi női felöltő áruház Simonffy-u. 2.** Városi bérház. Rőfös és rövid-árúk a legolcsóbban **Feldmann C. és Ta. Simonffy-u. 1.**

Hajdumegye költségvetése.

Kiállítások Földesen és Dorogon

Ülések a megyeházán.

A vármegyén pár hónap óta szünetelő bizottsági ülések sorozatát ma délelőtt két ülés nyitotta meg. — Egyik a megye állandó választmányi ülése, a másik a gazdasági egyesület választmányi ülése volt. Mindkettő fontos ügyeket tárgyalt le. Az előbbi Hajdumegye 1909. évi költségvetésével foglalkozott, az utóbbi pedig az ősz folyamán rendezendő ló és szarvasmarha díjazások határidejét tűzte ki. Az érdekes ülésekről az alábbi tudósítás ad számot.

(A megye költségvetése.)

Kilenc órakor nyitotta meg Kovács Gyula alispán az állandó választmányi ülést. Dacára a tárgyalás alá került ügy fontosságának, a gyűlés iránt mérsékelt érdeklődés mutatkozott.

A gyűlés megnyitása után Budaházy Jenő megyei számvivő ismertette Hajdúvármegye 1909. évi költségvetését. Ennek kiadási része 179 ezer koronára van tervezve, ugyanennyire a bevételi rész. A költségvetés általánosságban a múlt évi keretekben mozog, részleteiben csak annyiban változik, hogy az állandó választmány egy irattárnoki segédi állást javasol szervezni a X. ik rangosztályban 2000 korona fizetéssel és 600 korona lakáspénzzel.

A bizottság a költségvetést az előadó ismertetése után úgy általánosságban, mint részleteiben elfogadta. Ezután elrendelte, hogy az 15 napi közszemlére kitéssék és a szeptemberi közgyűlésre előterjesztessék.

(Kiállítások a megyében.)

Az állandó választmány ülésének bekezdése után ugyancsak Kovács Gyula elnöklése alatt a megye gazda választmánya tartotta meg rendes ülését.

(Falk, mint szerkesztő és képviselő)

A kiegyezés megtörténtevel, a koronázás után Falknak nem volt maradása Bécsben. Még 1867. decemberben hazaköltözött a magyar fővárosba és átvette a Pester Lloyd szerkesztését.

1869. megválasztották országos képviselőnek s azóta megszakítás nélkül tagja a törvényhozásnak. A zajos szereplést soha sem kereste, de a komoly nehéz munka elől nem tért ki s szavának sulya évről-évre emelkedett. Noha, mint szónok is megálta helyét, munkásságának sulypontja a parlamentben a bizottságokra esik. Itt is inkább tollával, mint szavával iparkodott használni. Csengery halála óta őt szokták megbízni a képviselőház választmányainak elkészítésével; a magyar-horvát regniklárius deputáció nagybecsű jelentése az ő műve; a delegációkban övek óta a külügyi albizottság előadója és klasszikus stílusú jelentéseinek szerkesztője.

A szabadelvű párttal együtt ő is kibukott a Házból és nem sokkal utóbb megvált a Pester Lloyd szerkesztésétől is. Egyetlen kitüntetése a Szt. István rend kis keresztje volt. Ezt is élete alkonyán adományozták neki.

Dávidházy Sándor egyleti titkár ismertette, hogy az évenként rendezni szokott ló és szarvasmarha kiállítások rendezésének ideje elérkezett. Ezután előterjeszti, hogy az idén Földes és Hajdudorog község következik a kiállítás helyéül. A választmány elfogadta az előadó előterjesztéseit és Földesre október 4-ikére, Dorogra pedig október 8-ára tűzte ki a díjazással egybekötött kiállítások idejét. A további teendőkkkel pedig az alispánt bízta meg.

Falk Miksa meghalt.

1828—1908.

Közéletünk egyik nagy kiválósága, a magyar politikai élet és nevezetesen a magyar publicisztika hatalmas tényezője, Falk Miksa ma reggel nyolc óra tájban Dorottya-utca 14. szám alatti lakásán hirtelen meghalt. Az utóbbi években visszavonult a közéleti szerepléstől. A szabadelvű párt bukása után még rövid ideig főszerkesztője volt a „Pester Lloyd“-nak. De agg korára való tekintetből — közel járt a nyolcvanadik életévhez — ettől a laptól is megvált és teljesen nyugalomba vonult. A politikai harcokat és mozgalmakat csak messziről ugyyszólva csak madártávlatból nézte. Véleményt már nem mondott, nézetet nem nyilvánított. De azért mindenki tényezőnek tartotta még most is. Nem is lehetett az másként oly pálya után, amelyet Falk Miksa megfutott. Oly intenzív és nagystilű munkásság után, amilyentől kifejtett élete végéig, meg kellett tartania azt a pozíciót, melyet megszerzett.

Rövid idő előtt a halál elragadta oldalán mellől nejt, akit imádott. Attól fogva kedélye szomoruvá lett, valóságos melancholia vett rajta erőt. Körülbelül 7 hét előtt elutazott Ischlbe, hogy ott töltsen a nyarat.

Ma reggel fél hét órakor megérkezett Ischlbe. A pályaudvartól Dorottya-utcai lakására hajtatott. Ott aziránt érdeklődött, hogy az inas rendben elintéztette mindent, amit rábízott. Minthogy minden úgy történt, amint kívánta, megnyugodott és leült karosszékebe.

Csakhamar megjelent a lakásán fia, Falk Ernő miniszteri titkár, akivel családi ügyekben váltott néhány szót. Falk Ernő nem vett észre apján semmiféle különös változást. Az, hogy gyöngye volt, nem tűnhetett föl neki, mert ez a gyöngyöség régibb keletű volt. Így hát hamarosan bucsut is vett és eltávozott. Nyomban távozása után Falk Miksa ápolónőjéhez fordult:

— A vonat nagyon összerázott — mondotta — szeretnék lefeküdni.

Az ápolónő nyomban megvetette az ágyat. Az inas levetkőztette az aggastyánt s ágyba fektette.

— Egy pohár vizet kérek — szólalt Falk Miksa s mikor ivott, visszanyujtotta az ápolónőnek a poharat.

— Ez igazán jó és üdítő volt.

Ezek voltak utolsó szavai. Az ápolónő leírhatlan rémületére azt vette észre, hogy az aggastyán szeméi elhomályosul-

nak. Orvosért akarta szalasztani az inast, de mire ez távozni akart, a halál már bekövetkezett.

Halálának híre, futó tüzként terjedt el a városban. Családjának Budapesten időző tagjai azonnal, mielőtt a halálhírt vették, megjelentek a halottas háznál.

Az elhunytat nagyszámu rokonság gyászolja, három fia közül Ede százados a 32 gyalogezredben, Frigyes a kassa-oderbergi vasut főfelügyelője, harmadik fia Ernő segédtitkár a belügyminisztériumban.

Fegyház után fogház.

Elfogott notórius alakok.

A debreczeni rendőrség emberei ma délelőtt három híres, fegyházzel embert fogott el, akiknek egyike csak nemrég szabadult ki a fegyházból.

A notórius alakok közül Moskoviszky Lajost és Kovács Jánost egy ma reggeli lopás révén sikerült hurokra eselni. Kajári Lajos államépítészeti mérnök Rákóczi-utcai lakása ablakából ugyanis ma reggel egy 20 korona értékű barometer eltűnt.

A károsult mérnök jelentést tett légmérőjének eltűnéséről a rendőrségen, a melynek sikerült is a barometer tolvajokat elfogni, akikről kiderült, hogy többszörösen büntetett egyének és ezidő szerint legalább tizenkét lopási ügyből kifolyólag van ellenük büntügyi eljárás. Természetes, nyomban letartóztatták őket.

A harmadik közveszélyes alakot a kukoricásban fogták el. Báthory Gábornak hívják és egy évi fegyháza után most szabadult ki a napokban. Megérkezett és ezért lopott vagy 10 kötés tengerit. Azonban rajta vesztett, elfogták és bekisérték a rendőrségre. Most itt várja, hogy átkísérjék oda, ahonnan csak nem rég szabadult ki.

A szónoki iskola.

Felhívás Debreczen művelt közönségéhez.

Az ügy iránt való érdeklődésből, de meg hálából is, hogy Solymosi Elek ur szives volt iskolájába a mi theoziai akadémiank két két hallgatóját tandíjmentes növendékül felvenni a szavalás és szónoklás szakosztályába, s illetőleg szép szándékát akadémiánk tanárkarához intézett levélben felajánlotta: mintegy lekötölelve érzem magamat arra, hogy amennyiben a hittanhallgatóknak én tanítom, mint előadó tanár, az egyházi ekesszólástant, felhívjam közönségünk figyelmét e megnyitáshoz közel álló szépművészeti közintézményünkre, mely minden művelt ember figyelmét és érdeklődését a legteljesebb mértékben megérdemli.

Melegen érdeklődve az intézmény iránt, többszörös alkalmam volt már a mesterrel iskolájának irányelvei felől beható beszélgetést folytatni. Megértettem tőle, hogy ő sem a po'gári, sem a politikai, sem más oldalról az egyházi pályán működő szónokból nem akar színművészt képezni, hanem csak az előadás művészeiével tételeit cölözze s a szavaló, vagy előadó külső megjelenésének tartalmi felfogásá-

Saját termésű kerti bor literes és fél-literes üvegekben

Kapható Széchenyi-utca 42. szám.

nak és hangsúlyozásának formáit akarja megnevesíteni. Mind olyan dolgok, amelyekre minden szavalónak, vagy általában előadónak törekednie kell, aki tudja azt, hogy mily fontos szerepet játszik minden előadásban a művészeti elem s mint tehetségesen a leggyöngyöbben megírt témát is élvezhetővé a jó előadás, míg a rossz mint tehetségesen tönkre a legremekőbb retorikai szabályok szerint megírt munkát is.

Felhívom a szónoki iskolákra városunk művelt társadalmának figyelmét és pedig nemcsak az urak, de a hölgyek részéről is. Régen beszéltek városunk lakóiról és pedig valamennyi igazsággal is, hogy nem fejlesztjük magunkban a művészileg szép iránti érzéket. Ime, itt van most Solymosi mester iskolája. Ragadjuk meg az alkalmat, hogy annak erkölcsi és anyagi támogatása által tegyünk újra egy lépést előre a kultúrának szép és illatos növényeket termelő ezen új mezején.

Csiky Lajos.

Erzsébet királyné emlékezete.

Gyászmise az Erzsébet templomban.

A király kegyelete.

Az Üllői-uti Erzsébet örökimádás-templomban ma délelőtt tizenegy órakor gyászmise volt Erzsébet-királyné tragikus halála évfordulója alkalmával. A misén jelen volt 6 felségén kívül az udvar részéről Frigyes főherceg, József főherceg, Augusta főhercegnővel, Lipót Szalvátor főherceg, Mária Valéria főhercegnő, a kormány részéről Wekerle Sándor miniszterelnök, gróf Apponyi Albert kultuszminiszter, Josipovich Imre horvát-, Günther Antal igazságügy- és gróf Andrássy Gyula belügyminiszter, Kossuth kereskedelmi miniszter betegsége miatt nem vehetett részt a gyászmisén.

Az utca képe már a kora délelőtti órákban kezdett elevenedni. Mindenfelé, amerre 6 felsége elvonult, erős rendőri kordon tartotta vissza a nagyszámu közönséget.

A járdák mellett gyalogos, az uttesten pedig lovasrendőrök cirkáltak teljes díszben. A rendre természetesen dr. Boda Dezső főkapitány ügyelt fel személyesen s adott utasítást a kirendelt rendőrfelügyelőknek.

Az első udvari fogat fél tíz órakor hagyta el a királyi palotát s háromnegyed 11. kor ért az üllői-uti Erzsébet-templom főbejáratához, ahol a fenséget Samassa József egri bíboros-érsek fogadta.

Öfelsége katonai pontossággal, pont 11 órakor ért az Örökimádás templomhoz. Amerre a kocsija elhaladt, a közönség néma felhajlással üdvözölte az ősz uralkodót, ki mellett gróf Paar főhadsegéd ült.

A templom bejáratánál 6 felségét a főhercegek, katonai méltóságok, a kormány fent nevezett tagjai, a város részéről Fülepp főpolgármesteren kívül számos notabilitás a papság élén fogadta.

A gyászmisét Samassa József egri érsek mondta.

A színház bérlete.

Letzter nem társa Zilahynak.

Weszprémy főispán szerepe.

Az a bonyolult helyzet, mely a debreczeni színház bérlete miatt közel három hónapon át izgatta a közönséget, a tegnapi nap folyamán megoldást nyert. Letzter József nem társa többé Zilahy Gyulának. A színigazgató rendezte a Letzterrel szemben főnálló anyagi ügyeit s ennek következtében a köztük július hó folyamán létrejött szerződés hatályát veszítette. Ez a körülmény magyarázza meg egyúttal Zilahynak a színügyi bizottság tegnapi ülésén tett azon nyilatkozatát, hogy a társas viszony ügye ezidőszereint tárgytalan.

*

A lezajlott színházi válság egyik epizódja ügyében Letzter József a következő levelet küldte hozzánk:

Tisztelt Szerkesztőség!

Lapjuk szeptember 8 iki számában „A színház válsága” címen egy közlemény jelent meg, amelyben Weszprémy Zoltán főispán személyét és közjogi méltóságát hozzák kapcsolatba, támadást intézve ténykedése ellen, amelyet önök nem ismernek vagy terde világitásba helyezve lettek értesítve.

Tudtommal Weszprémy Zoltán főispán ténykedése absolute nem szorul az én védelmemre, — azt hiszem nincs is Debreczenben — de ha itt volna is, tartozom ezzel a nyilatkozattal, mert ez az ellene intézett támadás az én nevemmel kapcsolatban — az én terveim megvalósításának elérhetőségéért érte — vádolván őt, hogy közjogi méltóságát a színház érdekében üzletközvetítésre használta fel. Hogy mily érdekből iratott a cikk a színházbizottsági ülés előtt, nem kutatom, mert ha ezt írója akarta volna, hát megírja Zilahynak is, nekem is egyformán csak árthatott. De hogy a helyzet mai alakulásába Weszprémy Zoltán főispán ur egyáltalában nem folyt be, ezt önök meg tudhatják illetékes helyeken, azoknál, a kikhez a színügy tartozik. A tényállás az, hogy június havában köztem és Zilahy Gyula között tárgyalások folytak, hogy én a színházat egy elsőrendű művezetővel átveszem. Mondom: ez júniusban volt.

Midőn az átvételre Zilahival megállapodtam, felkerestem Weszprémy Zoltán főispán urat, akit — lehet, hogy önöknek igazuk van, — a gyermeknap rendezése körüli fáradozásomért jóakarómnak tisztelhetek — sőt ha ezért a ténykedésemért, ugyerre büszke is vagyok — és arra kértem őt, hogy mivel tudomásom van róla, miszerint a városi tanács hasonló esetben kifogást emelt a színház átruházására vonatkozólag, lenne oly kegyes megkérdeni alkalomadtán, hogy az én személyem ellen egy jó művezetővel kapcsolatban nem támasztanának-e kifogást és elfogadhatónak tartana-e a városi tanács? A főispán ur egy tanácsülés után ezt a kérdést felvetette és a tanács tagjainak többsége az eszmét ily formában elfogadhatónak találta, de voltak oly tanácsstagok is, akik aggályokat tápláltak és ezt nyíltan meg is vallották. Am én deklodjék a tisztelt szerkesztőség a tanácsnok uraknál, hogy a főispán ur senkit

sem igyekezett sem rábeszélni, sem pedig meggyőzni és így közjogi méltóságát egy kérdés feltevésére használta fel — ilyen szívességet biztosíthatom önök is kaphatnak tőle — természetes, ha igazságtalannul nem támadják. A tanácsstagokat én személyesen kerestem fel, igyekeztem meggyőzni és kérni támogatását, kijelenthetem önnek, hogy még így sem kaptam mindenkitől biztató választ, amiből viszont azt láthatja a cikk írója, hogy a városi tanács t. tagjai önállóan gondolkodó férfiak, akiket önök nélkül vádolt azzal, hogy saját véleményük ellen cselekednének — rábeszélésre. Kérem ennek szíves tudomásul vételét és a jogos védelem szempontjából szíves közlését.

Különbén a színház ügyben, amely most van legérdekesebb stádiumában, készségesen szolgálok felvilágosítással.

Tisztelettel

Letzter József.

A levelet szószerint közöljük, de egyes tévedéseit nem hagyhatjuk megjegyzés nélkül. Mi igenis ismerjük a főispán ténykedéseit és ez a levél csöppet sem cáfolja meg a mi közleményünket, amelynek egyes kifejezéseit értette félre Letzter. A lényege a mi idézett cikkünknek azt jelenti, hogy a főispán egyengette a színházátvétel útját, ezt maga Letzter sem tagadja, amikor azt írja, hogy a főispánt kérte fel az ő személyét illető információknak a tanácstól való beszerzésére. Hogy a városi tanács tagjai önállóan gondolkodnak, azt e levélben kiállított bizonyítvány nélkül is tudtuk. A levélnek azt a passzusát pedig, mintha mi azzal vádoltuk volna a tanács tagjait, hogy „saját véleményük ellen cselekednek, rábeszélésre, — határozottan visszautasítjuk, mert mi ilyen váddal a tanácsnak egyetlen tagját sem illettük.

Berger József büntetését leszállították.

A debreczeni tábla ítélete.

Mintegy másfél évvel ezelőtt leplezte le a debreczeni rendőrség Berger József kabai kereskedőt, ki nem kevesebb, mint 134 váltót hamisított rokonai és ismerősei nevére.

Bergernek nagy forgalmu fa- és terménykereskedése volt Kabán, de könnyelmű spekulációi anyagi zavarba hozták s ő, hogy magát kimentse a bajból, letért az egyenes útról, váltókat hamisított.

Váltó manipulációinak csak kisebb részét követte úgy el, hogy idegen neveket hamisított a váltókra, ő ugyanis nagyobbára úgy hamisított, hogy a váltókon szereplő összegeket egy-két nullával megtoldta. Mikor aztán az egyik hamis váltó lejárt, úgy segített magán, hogy másikat hamisított.

A debreczeni törvényszék 6 esztendei fegyházzal sújtotta Bergert, aki főlebbezett az ítélet ellen s a debreczeni királyi ítélőtáblán ma délelőttre tüzték ki a főlebviteli főtárgyalást.

Veér György tanácselnök délelőtt

kilenc órakor nyitotta meg a főtárgyalást, melyre a vádlottat szuronyos börtönőrök kísérték fel cellájából. A bűnügy eladója Kolbenhayer Kálmán ítélőtáblai bíró volt, a közvád képviselőjében Bálint Zsigmond dr. kir. ügyész jelent meg, a vádlott védelmét Kardos Samu dr. ügyvéd látta el. Kolbenhayer Kálmán eladó-bíró a töle megszokott alapossgal és lelkiismeretességgel ismertette az ügyet, mire az elnök a védőnek adta át a szót. Kardos Samu dr. rövid, de hatásos beszédben kérte a törvényszéki ítélet enyhítését. Vázolta azokat a körülményeket, amelyek között Berger József élt és kifejtette, hogy védence ugyszólván a saját hibáján kívül jutott a bűn lejtőjére, végül meghatározott szavakkal kérte, hogy a főlebbviteli tanács szállítsa le az elsőbíróság által kimért súlyos büntetést.

A királyi ítélőtábla honorálta a védő érveit és az első bíróság ítéletének megváltoztatásával négy és fél évi fegyházra szállította le a Berger büntetését, ebbe is betudta a vizsgálati fogságban eltöltött tizenhárom hónapot.

A közvádoló megnyugodott az ítéletben, a védő azonban enyhítésért perorvoslással élt ellene.

UJDONSÁGOK.

Tíz esztendeje.

Ma tíz esztendeje, hogy Erzsébet királyné, Magyarország Nagyasszonyának életét egy gonosz kéz kioltotta. Tíz esztendeje, hogy elvesztettük ezt az áldott, nagy, nemes szívet, melynek jóságos melegét annyiszor éreztük.

Szinte legendás híre járt közöttünk, hogy valahányszor nemzeti fájdalom fenyeget bennünket, a mi Erzsébetünk oszlatja el egünk borulatát. Lehetett-e másképp, mint hogy hála adatos szívünk bizalmával csüggjünk rajta?

Amíg mellettünk érezhettük: szivárvánnyal koszorúztuk reménysegeinket. Hisz maga is akarta, hogy lelki közelségének megnyugtató tudatával legyünk. — Élő bizonyossággá válhatott a hitünk, hogy hozzánk való hajlandóságában nagy és értékes nemzeti erőnk rejlik, amit féltve kell őriznünk.

Tíz év óta örökre vége ennek.

A tragédia, amely azon a rettentés napon megfagyasztotta a vérünket, az ő drága életét követelte. Erzsébet királyné ma már a bus emlékezeté. Jóságának, nagylelkűségének, a magyarokhoz való vonzalmának csak multbéli tanúságai lehetnek előttünk.

Elmulására meghatott szívvvel emlékeztvén, forduljunk ma az Ő fehér

alakja felé, amely fölibe emelkedik a mulandóságnak, hogy úgy éljen bennünk nemzedékről-nemzedékre, mint az áhitat forrása.

Ami földi volt benne: azt az enyészet sötét palástja fűdi.

De a fény, ami megdicsőült szellemi lényéből keresztül tör az enyészeten és örök sugárzással ragyog felénk: azt érezteti velünk, hogy magyarországi Szent Erzsébetünk immár kettő is van.

— **Thaly Kálmán aradi diszpolgársága.** Megirtuk volt annak idején, hogy Arad városa Thaly Kálmánt, Debreczen első kerületének képviselőjét Rákóczi hamvainak hazahozatala körül kifejtett érdemeiért diszpolgárává választotta. A diszpolgári oklevelet október 6-án fogja Arad város polgármestere Thalynek átadni, ki a vértanuk ünnepére érkezik Aradra, hogy a Ház nevében koszorút helyezzen a vértanuk szobrára.

— **Az idén nem lesznek ellenőrzési szemlék.** A honvédelmi miniszter körrendeletet intézett valamennyi vármegyei és városi törvényhatóságokhoz, továbbá a horvát-szlavonországi megyei hatóságokhoz és Zágráb, Eszék, Vaarsd és Zimony városokhoz, amelyben értesíti az illető közhatalóságokat, hogy a legénység ellenőrzési szemléi az idén elmaradnak. Kivételt képez azonban, hogy a tartalékos (póttartalékos) hadapródok és hasonló állásuk, valamint a tartalékos (póttartalékos) hadapródjelöltek, akár a közös hadsereg, akár a honvédség kötelékébe tartoznak, kötelesek úgy az idén, mint ezentúl évenként, fő-, esetleg utó bemutatásra megjelenni, amire nézve különben felsőbb parancsnokságaik által is utasítást fog kapni. A tiszti bemutatásokat az eddigi módon ebben az évben is megtartják. A népfelkelés időszaki jelentkezési kötelezettsége, mely a mult években szünetelt, ebben az évben újra életbe lép; erre nézve a miniszter külön fog intézkedni.

— **A püspökválasztás első fellebbezése.** A püspökválasztási küzdelem elítélendő kortesfogásainak egyike volt a szoboszlói egyház szavazása, a hól a presbiteri ülést nem azon nap tartották meg, amelyre hirdették. Vasárnapra tüzték ki a szavazást, de csütörtökre hirtelen összehívták a vezetők a gyűlést s a csonka presbitériumot leszavaztatták Dicsőfire. A presbitérium többsége azonban *megfellebbezte* a szavazást s a fellebbezést tegnap el is küldte Dégenfeld József gróf főgondnoknak.

— **Közös minisztertanács.** Mint fővárosi tudósítónk jelenti, ma délelőtt kezdődött meg a közös minisztertanács Achrenthal külügyminiszter elnöke alatt. A tanácskozáson részt vettek: Beck báró osztrák miniszterelnök, Schönaich hadügyminiszter, Koritovszki osztrák pénz-

ügyminiszter, Burián közös pénzügyminiszter. A minisztertanács, melyen Wekerle is részt vesz, a tiszti fizetések fel-emelésével, a közös költségvetés előirányzatának megállapításával és a külpolitikai helyzettel foglalkozik.

— **A győri képviselőválasztás.** Ma folyt le Győrött a képviselőválasztás nagy izgalom közepette. Mint fővárosi tudósítónk jelenti, *Hlatty Slichtert*, a függetlenségi párt hivatalos jelöltjét választották meg nagy szótöbbséggel képviselőnek.

— **Wekerle ebédje.** Fővárosi tudósítónk jelenti, hogy Wekerle Sándor miniszterelnök a miniszterelnöki palotában ma este 7 órakor ebédet ad, a közös miniszterek tiszteletére. Az ebéden a magyar miniszterek is résztvesznek.

— **Rauch bán a horvát helyzetről.** A bán aki tegnap Wekerle miniszterelnökkel hosszabban értekezett, a „P. Loyd“ egy munkatársa előtt kijelentette, hogy a horvát országgyűlés egybehívásáról jelenleg egyáltalában nincs szó. Most csak azért jött Budapestre, hogy a titkos tanácsosi esküt letegye. A nagy szerb propagandáról nem szólhat semmit; ez az ügy a bíróságok körébe tartozik. Supilo ugynevezett leleplezéseit illetőleg a bán azt mondta, hogy azokra nem helyezsúlyt, annyi azonban bizonyos, hogy Supilo és a horvát-szerb koalíció egész működése oda irányul, hogy Horvátországot Magyarországtól elszakítsa.

— **Ki akar a királyhoz menni?** A hivatalos lap mai számában ezt a hírt közli:

Ő felsége Budapesten folyó hó 21-től kezdve általános kihallgatásokat fog adni, melyekre leendő előjegyzés végett naponként délelőtt 9 órától délután 1 óráig lehet a kabinetirodában (kir. várpalota) jelentkezni.

— **Tűz Hajdúhadházon.** A szomszédos Hadházon ma tűz volt. Godány Bálintné háza gyuladt ki és égett le a föld poráig. A kár 500—600 korona.

— **Szabadságolt katonák zendülése.** Szerajevóból jelenti tudósítónk, hogy Maglaj állomásnál 250 szabadságolt katona fellázadt és megszállták az ott levő postavonatot. A katonák zendülésének az volt az oka, hogy zsufolt és piszkos tehervonatba helyezték el őket. A zendülő legénység ellen vizsgálatot indítottak.

— **Csőd.** Kozár Jenő debreceni üvegkereskedő ellen a debreczeni törvényszék csődválasztmánya elrendelte a csődöt. Csődbiztos lett Álmos Zoltán albiró, tömeggondnok Vajda József ügyvéd, helyettese Szilágyi Bálint.

— **A bosnyákok a Magyarországhoz való annexiót kívánják.** Fővárosi tudósítónk meginterviewolta annak a küldöttségnek egyik előkelő tagját, amely az alkotmányt kérő memorandumot Buriánnak átnyújtotta. Az illető egy gazdag bosnyák földbirtokos, aki tegnap érkezett Budapestre. A többi között kijelentette, hogy a bosnyákok a megszállott tartományok annexiója esetére azt óhajtják, hogy Bosznia és Herzegovina Magyarországhoz csatoltassék. Ausztriához, vagy Horvátországhoz nem akarnak tartozni. Ők

Megbízható jó iskolaczipők és fiu kalapok legjutányosabban csakis NEUMANN TESTVÉREKNÉL a Tisza-palotában kaphatók. Cézgre tessék figyelni.

leginkább a magyarokkal szimpatizálnak, amely épp oly szabadságszerető nép, mint a bosnyák.

— **Gyilkos villamosapás.** Nyitárról írják: Jánosgyarmat bars megyei községben Grosz Péter nevű 60 éves földműves 15 éves unokájával, Grosz Hieronimuszal a mezőre ment szántani. Közben nagy vihar keletkezett és a villám Grosz Pétert unokájával együtt agyonütötte.

— **Köszönetnyilvánítás.** Mórész Ferencz ur a boszniai okkupációban résztvettek nevében a siketnémák javára husz koronát, Goldberger Dávid pedig, miután egy kis funak valaki egy kiló szőlőt és 20 fill. áru zsemlyét ajándékozott, megváltásul ennek háromszoros összegét, vagyis két koronát a siketnémák javára kezeimhez juttatott, mely kegyes adományokért fogadják a szegény siketnémák nevében hálás köszönetemet. Oláh Károly fanácsnok.

— **Szélhámos „festőművész.”** Főv. tud. jelenti: Egy reggeli lap ma azt írja, hogy egy szélhámos, aki festőművésznek mondja magát, értéktelen mázolmányt, mint Nógrády László művét adta el gróf Zichy Aladárnak, a király személye körüli miniszternek. A rendőri sajtóiroda kijelenti, hogy ez a hír nem felel meg a valóságnak. A tényállás ez: gróf Zichy Andornál megjelent egy magát Beleznay Ödönnek nevező állítólagos festőművész, aki Nógrády Lászlótól ajánló levelet mutatott föl és segílyt kért. A gróf teljesítette kérését, mire emlékebe egy képet adott a grófnak, melyről a gróf azonnal látta, hogy nem sokat ér. Másnap szóba került a dolog egy társaságban, ahol azt mondták a grófnak, hogy az ajánlólevéllel becsapták, Beleznay Barnus Ödön notárius könyöradománygyűjtő, festőművésznek, sőt akadémiai tanársegédnek mondja magát és mindenütt, ahol pénzt kap, értéktelen képet ad ajándékba, melyet nem is ő, hanem egy szobafestő fest. A gróf meggyőződött arról, hogy Nógrády levele hamisítvány, följelentést tett Beleznay ellen, akit ma éjjel elfogtak és letartóztattak.

— **Eredeti monacoi roulette játékok, sakktáblák és figurák, dominó és más sokféle társasjátékok kapható Mentze Henrik ujdonságok áruházában Kossuth u. 4. sz.**

— **Találtatott egy forrás, ahol minden szülő és tanuló könyveit új és használt állapotban, ugyiszintén írószerek szükségleteit a legolcsóbban szeresheti be Saját érdekében áll tehát „Aczél Henrik” modern antiquáriumát könyv és papírkereskedését felkeresni. Piacz utca 24. a ref. kistemplommal szemben. Telefon 575.**

— **Szülők és tanulók figyelmébe ajánljuk Hegedűs és Sándor cégét, ahol az összes iskolákban használt tankönyvek ódon és új állapotban beszerezhetők mindenféle papír író és rajzszerekkel együtt.**

— **Iskolakönyvek ódon és új állapotban Telegdi K. Lajos utóda, Eperjesy István cégnél beszerezhetők. Ugyanott mindenféle író és rajzszerek is kapható.**

— **Iskolai táskák; ténta tartók, fésülködő tükrös dobozok fésűk hajtűk, ruha, haj, és fogkefék, a legolcsóbban kapható Mentze Henrik áruházában Kossuth u. 4. szám.**

— **Beiratások a gazdasági ismétlődő iskolában szerda és szombat délután 3-5 óráig a városház épületben, I. emelet 25 sz. szobában másnapokon pedig a gazdasági ism. iskolánál eszközöltetnek. A beiratások f. évi szeptember hó 25-ig tartatnak.**

— **Tankönyvek bekötését új modorban** valamint minden féle könyvkötést, kereskedelmi könyveket Pénz és szívtartókat, női táskákat mindenféle dobozt gyógyszerészeti cikkeket készít **Dávidházy Kálmán és Társa** könyvkötészete és műipar telepe Debreczen, Fűvészkert-utca 9.

— **Ügyvédek és kereskedők figyelmébe.** Az új végrehajtási törvény értelmében szükséges „Bejelentés” és „Értesítés” nyomtatványok kaphatók **Hegedűs és Sándor** papírkereskedésben Debreczen, Kossuth-u. 11.

— **„Debreczen” szálloda** a Vidéki polgárság találkozó helye, állandóan frissen csapolt Hagenmacher sör. Tisztán kezelt érmelléki fajborok kimerése. Ujabban Thabledot rendszert vezettem be étterembe. Ebéd 3 fogásból leves, sült, fészta vagy sajt, esetleg gyümölcs 1 korona, vacsora 1 sült, sajt 70 fillér. Ajánlom továbbá tiszta vendégszobáim, város központján 1 személyre 1 kor. 40 fillértől 3 koronáig. Kisebb társaságoknak külön éttermek. Szeparék állnak rendelkezésre. Figyelmes kiszolgálás. Havi abonoma 40 korona. — Szíves látogatást kér, tisztelettel **Kovács Aladár** vendéglős.

TÖRVENYKEZÉS.

— **Megszűnt sajtópör.** A debreczeni esküdtségi bíróság elnöke péntekre, e hó 11-ére tüzte ki **Bálint** Endre nagykarolyi lakos sajtópörét, aki ellen **Rónay** István emelt vádat, sajtó úján elkövetett rágalmazás vétségéért. Minthogy a főmagánvádló közben visszavonta vádját, a törvényszék megszüntette a sajtópört s így a holnapra kitűzött főtárgyalást meg sem fogják tartani. A legközelebbi esküdtségi főtárgyalás e hó 14-én hélfőn délelőtt kilenc órakor lesz.

REGÉNY-OSARNOK.

Az alpesi Vampyr.

89. **Regény.**

Albert meg sem mozdult, csak nézte a leányt, mint valami jelenséget . . . szemek sugara egymásba volt olvadva. Oly áomszerű volt a hatás, mit a cigányleány tekintete gyakorolt a megtört emberre . . . hogy Albert sokáig azt hitte, miszerint álmodik . . .

— Mio signora! szólt a gitana gyöngéd, bánatos hangon . . . ha nem ismerném önt, nem hinném el, hogy most a signore maggioret látom.

Albert nem felelt, csak hagyta a leányt beszélni, ki szeliden folytatá:

— Sokáig néztem be az ablakon keresztül . . . de látva az ön szánandó állapotát, kopogtatásommal nom akartam megriasztani.

Az őrnagy, mintha még csak most eszmélt volna föl, lassan felemelkedve merőn szegze tekintetét a leányra; a holdkórosak vontatott mozdulatával ült fel s hajta egészen előre nyakát

— Mondom, nem akartam megijeszteni . . . szólt a leány kissé habozva, de miután minden áron beszélni akartam önnel, tehát az előszobán keresztül — hol mélyen aluszak — léptem be.

— Velem akarsz beszélni? kérde Albert fáradt, tampa hangon, vel-n? ugyan mit mondhatnál te nekem olyat, a

mit még eddig nem is sejtettem, te szegény leány.

— Annál jobb, ha sejtett valamit signora feladatomat az sokban megkönnyíti. Ambár alig hiuném, hogy ön sejtethető azt, a mit én mondandó vagyok.

(Folyt. köv.)

Eddig nem létező árban

vásárolható a divatos őszi és téli posztó gyapjuszövet az újonnan friss árukkal berendezett posztó kere kedésében <<<

Rohn M. Miksa

Hatvan utoza 7. sz.
Nagy választék: Szabott árak.
Tessék meggyőződni.

Borsajtók szőlőzuzók, fenyő puttonok, bornyomózsákok

kaphatók

Sesztina Lajos

vaskereskedőnél, Piacz-u. 23.

Legolcsóbb bevásárlási forrás.

Zavatzky Leó

Debreczen, Piacz-utca 16 sz.

Bika szállodával szemben.

Női blouzek és gyermek ruhák

nagy választékban.

Női, férfi és gyermek alsó trico ruhák, harisnyák, keztük, női és gyermek kötények, gallérok, nyakkendők, csipkék szallagok, Női-, férfi, és gyermek f-hérműek.

Olcso árak! Művirágok! Pontos kiszolgálás!

A HAJDUMEGYEI MÉHÉSZEGYLET

MÉZ

TERMÉKEINEK MEGBIZOTT ELÁRUSÍTÓJA

DEUTSCH LAJOS

FÜSZERKERESKEDŐ PIACZ-UTCZA 38

1 kgr. pergetett méz 1 kor. 20 fillér

Férfi és fiú Box czipők legolcsóbban

a Központi czipő és kalap áruházban Dréher söracsarnok mellett. Telefon 435.

Intézeti Fehérneműek

előírás szerint.

Matraczok, paplanok, ágyhuzatok, Flanell takarók, esőernyők, gallérok, nyakkendők, zsebkendő, harisnyák

Donogán és Somossynál
DEBRECZEN, Kistemplombazár.

Hajdusági
Hajuszpedra.

Szép a hajusz

a híres

HAJDUSÁGI PEDRO-vel.

Elismert legjobb különlegesség a hajusz növesztő-héreg és ápolására, mely meg nem avasodó zsirmentes növényi balzsamos anyagokból készül.

Hatása gyors és biztos
Törvényesen védve.

1 doboz 50 fillér, postán csak 3 doboz küldetik 2 kor. 15 fillér, bórmentve utánvétellel.

Egyedüli készítő

Grósz Nagy Ferencz

gyógyszerész.

DEBRECZEN, Kossuth-utca 8. sz.

„Arany egyszaru” gyógyszerár.

Telefon 496. sz. Telefon 496. sz.

Legjobb órák,

legszebb ékszerek

szolid árban jóállással

Kurián Gyula műórás

Debreczen, Piacz utca 42.

1488/1908. v. k. szám.

Arverési hirdetmény.

A debreczeni kir. bíróságnak V. 2968/2—1908 számú végzése folytán közhírré tételik, miszerint Kazár András és Kazár György részére, Kazár Jenő debreczeni lakostól 1600 és 670 kor. tőke, ennek 1908. évi július hó 15. napjától számitandó 6%, kamatai és az eddig összesen 164 kor. 36 fillér perköltség erejéig 1908. évi július hó 28. án bírósággal felülfoglalt és 2813 korona 80 fillérre becsült üzleti berendezés üzleti árak és egyéb ingóságok 1908. évi szeptember hó 14. én délután 1/2 3 órákor kezdetét veendő és Debreczenben Hatvan-u. 4. sz. a megtartandó nyilvános bírói árverésen, a legtöbbet ígérőnek azonnali készpénz fizetés mellett szükség esetén becsáron alul is elfogadnak adadni.

Debreczen, 1908. évi augusztus hó 21.
Bódogh Zs. bírói kiküldött.

Egy vidéki nagyobb városban

jobb menetelű

bor-, sör- és pálinkamérés

kiadó, esetleg ahhoz egy óvadékképes üzletvezető kerestetik, kinek ezen üzletet a maga hasznára átadni lehetne. Igen alkalmas fiatal házaspárnak.

Az eladás vagy bérbeadás iránti feltételek megtudhatók a tulajdonosnál. Czim a kiadóhivatalban.

Rose Dezső

ékszerész

Debreczen, Piacz-u. 55.

(Hungária mellett.)

Elismert legmegbízhatóbb bevásárlási forrás.

Legbiztosabb szépítőszerek a

Fáy-féle Arcz-Grém

hatása csodás!

Szépít, fiatalít! Legkiválóbb szer szeplő, májfoltok, pattanások és az arczbőr tisztáltságtalanságai ellen. Egy tégely 1 kor. hozzávaló „Fáy” szappan 1 korona.

Illatszerek minden illatban

1—2—3 koronás üvege

Ugyancsak legnagyobb raktára minden bel- és külföldi gyógyszer különlegességeknek, pipere cikkeknek és hasonlított gyógyszernek. Kapható a készítő

Grósz Nagy Ferencz

gyógyszerésznél

DEBRECZEN, Kossuth-utca 8. sz.

„Arany egyszaru” gyógyszerár.

Telefon sz. 496. Telefon sz. 496.

Az iskolai év kezdete alkalmából

ajánljuk

dusan felszerelt raktárunkat a t. szülők szives figyelmébe

Fiu- és férfi ingek.

Lábravalók és harisnyák.

Nyakkendő, paplanok.

Madráczok és flanel takarók

nagy választékban feltűnő olcsó szabott árakhoz

SZABÓ LAJOS FIAI

vászon- divat és szőnyeg áruház

DEBRECZEN, Rózsa utca.

Uj tölgyfa hordók

minden nagyságban kaphatók

Porjes Sámuelnél

Szilágy Somlyón, saját házában.

2115—1908. szám.

Arverési hirdetményi kivonat.

A püspökladányi kir. járásbíró, mint tkvi hatóság közhírré teszi, hogy özv. Lugosi Jeremiásné végrehajthatónak özv. Nádházi Bérné végrehajthatást szenvedő eleni 112 kor. tőkekövetelés és járuléka iránti végrehajthatási ügyében a Debreczeni kir. törvényszék (a pladányi kir. járásbíró) területén levő. Pladányban község határában fekvő a pladányi 2146 sz. betétben 1433 és 1434 hrsz. a. felvett 1180 népsorsz. 970 négyszögöl területű 1/5 részben özv. Nádházi Bérné 1/5 részben Keszérü Imréné, 1/5 részben kisk. Nádházi Zsófia, 1/5 részben kisk. Nádházi Lajos és 1/5 részben kisk. Nádházy Sándor tulajdonát képező az 1881: 60 t. c. 156 § d. pontja alapján egészben eladandó, házastelek 622 koronában továbbá az ugyanazon betétben 2280/1 és 2280 2 hrsz. 959 négyszögöl területű ugyancsak a fentebb említettek tulajdonát tevő az 1881: 60 t. c. 156 §. a. pontja szerint egészben eladandó gyigyeri kerüli szántó 306 koronában, továbbá az ugyanazon betétben 3108/5 a és 3108/5-b hrsz. 6 hold 513 négyszögöl területű zsallérdőlbeli szántó és rét özv. Nádházi Bérnének illető 1/5 részére 134 koronában, végül az ugyanazon betétben 4372 és 4373 hrsz. s ugyanott A IV, 3 r. a. felvett 12 hold 492 négyszögöl Bodorkert dőlben, fekvő szántó ház és udvar és 36/10014 rész nádas illetmény özv. Nádházi Bérnének illető 1/5-öd része 978 koronában ezennel megállapított kikiáltási árban az árverést elrendelte, és hogy a fentebb megjelölt ingatlanok az 1908. évi szeptember hó 18-án d. e. 9 órákor a bíróság árverési termében megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is eladatni fog.

Arverezni szándékozók tartoznak az ingatlan becsárának 10%-át, 62 kor. 20 fill. 30 kor. 60 f. 13 kor. 40 fill. illetve 97 k. 80 fillért készpénzben, vagy az 1881: LX. t. cz. 42 § ában jelzett árfolyammal számitott és az 1881 évi november 1-én 3333 sz. a. kelt igazságügyminiszteri rendelet 8 §-ában kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881: LX. cz. 170 §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kelt Püspökladány, 1908. június hó 10.

Dr. Kovács Ferencz
kir. aljárásbíró.

Kaliczky Ernő

fodrász üzlete

Egyháztér 3. szám.

Nagytemplom mellett.

Apró hirdetések.

10 szög 40 fillér, azontul minden szó 4 fillér, a egkisebb hirdetés 40 fillér. Vastag betűkből szedett minden szó 8 fillér. Apró hirdetések előre fizetendők. — Vidéki tudakozásnál tessék választékos bélyeget csatolni.

Vigyázzon! Uraktól levett ócska ruhákat igen tisztességes árban vesz Rósenberg Béni Bádógos-u. 4. sz.

Ha nincs pénze és szüksége van vászon, Canavász, Női ruha szövet, ág- és asztalterítő, szövet- és csipke függöny, futó és nagy szőnyegek. Paplany és flanel takarók, férfi- és női felöltők, kész férfi-fü ütönyre vagy tükör, kép és butor a mai naptól fogva olyan olcsón lesz eladva, hogy mindenkinek saját érdeke, hogy egy próba bevásárlást eszközöljön. Tisztelettel Kaiser Salamon.

Egy jó varrónő azonnal kerestetik. Czím a kiadóba.

Jó családból való 3—4 gimnasistát teljes ellátásra felvesz intelligens uri család. Darabos-utca 54

Piacz-utca 72. szám alatti Lukács palotában egy szép nagy üzleti helyiség megfelelő pincze és mellék helyiségekkel 1908. november 2 től kiadó. Értekezni ugyanott az ügyvédi irodában.

Eladó ház. József kir. herceg-u. 60. sz. ház eladó. Értekezni ott az asztalos műhelyben.

Kiadó borpincze 21 méter hosszú és 5 mtr széles Széchényi-u. 48. sz. alatt.

Házmester felvétetik Széchényi-u. 44. sz. alatt.

Teljesen új fűszer-stelage azonnal eladó. Értekezni Lindenfeld J. Jenő fűszer nagykereskedésében Városház utca 2.

Liszt stelázi és pult (egész lisztkereskedői berendezés) olcsón eladó. Miklós-utca 22.

Csomoeg szállított korai termés, 5 kilogrammos kosarakban szállit Darvas Miksa szállító kivitele Teleky u. 104. Telefon 294.

Kosztért I-ső teológus tanítást elvállal Czím a kiadóba.

Jó házból való tanuló Komlóssy Lajos fűszerüzletébe felvétetik.

Kitűnően képesített, kitűnő gyakorlatu tanítónő magánórákat ad, vizsgákra kitűnően előkészít felelősség mellett. Czím a kiadóhivatalban.

Peérban Szilágy megye mint egy 100 véka finom faju alma helyben átvételre eladó. Értekezni Szent Anna-u. 32 szám.

Igen jutányosan eladó egy jókarban lévő borsajtó vasprés szerkezettel megtekinthető bármikor Homokkert II. járás 141. szám alatt.

Egy ebédlő inga-óra eladó. Deák Ferenc-utca 9. I. 6.

Jó családból való a középiskola alsóbb osztályába járó tanuló intelligens izr. családnál teljes ellátásra felvétetik. Czím a kiadóhivatalban.

Kopirprés jókarban lévő megvételre kerestetik. Czím a kiadóhivatalban.

Keresztény uri háznál butorozott szoba kiadó két teológus részére. Darabos-utca 56.

14—16 éves fiu irodai küldöncnek fizetéssel felvétetik. Czím a kiadóba.

Jó házból való 1—2 gimnazista uri háznál teljes ellátást kaphat. Darabos-u. 56.

December 1-ére két szobás lakás kerestetik. Czím a kiadóba.

Meglepő olcsóság!

5 rétu flu- és férfi gallér drb. 12 kr.
5 rétu kézelő fehér és színes párja 18 kr.
Férfi ing legjobb minőségű drbja 1.10. kr.
Színes és fehér kautschuk gallér és kézelő nagyon olcsón.

140 cm széles ruha szövetek mtr. 93 kr.
120 cm. széles loden kelme métere 45 kr.
Mindennemű rőtös és rövidáru cikkek legolcsóbb bevásárlási forrása

Sugár Dezsőnél

Piacz u. 19 Bika mellett.

Villamos-világítási és erőátviteli

berendezések,

lakások, üzletek és egyéb helyiségek részére legelőnyösebben és a legnagyobb szakértelemmel

A Ganz-féle Villamossági R. T.

debreczeni építésvezetősége

(Piacz-u. 72.) által készíttetnek.

Szakszerű felvilágosítással, tervezetekkel és költségvetéssel bárkinek díjtalanul szolgál.

Világítótestek, csillárok és szerelvények dus választéka.

Telefon 568. sz. Telefon sz. 568.

Iskola cikkek

könyvtáskákat, könyvszijkákat, tokk és tolltartókat, tentatartókat, palatáblát, írót, tollat és kőironokat olcsón csakis a

Párisi nagy bazárban

lehet vásárolni.

A Harmat Crème

arcszépítő és bőrápoló kenőcs,

mely teljesen ártalmatlan és sem higanyt sem ólmot nem tartalmaz, a legrövidebb idő alatt megszüntet mindenféle szeplőt, májfoltot, pattanást, bőrkéreg (mitesszes) bőrbajokat. Kicsititja a ráncosodni kezdő arczbőrt s azt fehérré simává és üdévé teszi. Legjobb óvszer a szél és a nap befolyása ellen az arcra. Nem zsiros tehát nappal is használható. Hatása gyors és biztos

Egy tégely Harmat-Crém I kor.

Készítő helye s főraktár:

Mihalovits Jenő gyógyszerháza.

Debreczen,

Főpiacz 31, a városházzal szemben.

BUZIÁSI PHÖNIX

ÁSVÁNYVÍZ

Kitűnő hatásu vese- és hólyagbajoknál

Szénsavdus, kellemes, savanykás ízű, vasmentesített,

RENKIVÜL ÜDÍTŐ ASZTALI VIZ.

Üdit, gyógyít! Orvosilag ajánlva.

Ivógyógyomódra használva, vese- és hólyagbajoknál, a vesemenede idült hú utjainál, húgykő- és fővényképződésnél, a légutak és a kiválasztószervek hurutos bántalmánál kitűnő hatásnak bizonyult. — Prospektust kívánatra küld a forráskezelőség:

Muschong buziási gyógyfürdő igazgatósága Buziásfürdőn.

Debreczeni főraktár Grünberger és Glück cégénél. Kapható fűszerüzletekben, drogeriákban és vendéglőkben.

Thaisz Arthur előbb Pongrácz Geza

papirnagykereskedésében

DEBRECZEN, Piacz-utca 7. szám.

Mindennemű iskolai szerek

füzetek, rajztömbök, körzők, vonalozók

stb. legolcsóbb árakban.

Fényképészeti készülékek és kellékek, Grammafunk és hanglemezek nagy választékban.

Bromezüst képek legdivatosabb rámákban.